

השפעת משטרי השקיה על חבכרה ואיכות פרי הפומלו

שלמה קרמר, שמואל בן-ענת - שה"מ - לשכת הדרכה נגב
אמנון גרינברג - מו"פ נגב-ערבה - תחנת ניסויים "ערבה"
רן ברנשטיין - קיבוץ יהל

תקציר

הפרי במטעי הפומלו בערבה מבשיל מוקדם יותר מאשר בשאר אזורי הארץ והוא הפרי הראשון המיוצא. בכדי לעמוד בדרישות האיכות של פרי ליצוא על הפירות להיות בעלי רמת סוכר של לפחות 9.2 אחוז. במידה וניתן יהיה להקדים את תחילת הקטיף צפויים לכך יתרונות שיווקיים ואירגוניים. מטרת התצפית הינה לבחון את השפעת משטרי ההשקיה על הבכרת ההבשלה של פירות הפומלו וללמוד מה היא מנת ההשקיה הדרושה למטע פומלו בערבה.

התצפית נערכה בחלקת פומלו של קיבוץ יהל שננטעה בשנת 1981 בזן גולית על כנת וולקה במירווחי נטיעה של 3.5*5 מ'. בתצפית שלשה טיפולי השקיה:

1. השקיה לפי מקדם החזר התאדות של - 0.65 הנוהג המישקי.
2. השקיה ברמה של 150% מהנוהג המישקי.
3. השקיה ברמה של 50% מהנוהג המישקי.

מנת המים המצטברת לעונה בטיפול 50% היתה 28 מ"ק/עץ, בטיפול 100% - 53 ובטיפול - 150% 73 מ"ק/עץ. תדירות ההשקיה נעה בין פעם ביומיים בחודשי הקיץ לפעם בשבוע בחודשי החורף. החל מתאריך 22.9.93 נבדק אחוז הסוכר והחומציות בפירות מדי עשרה ימים. בטיפול 50% אחוז הסוכר היה הגבוה ביותר כ-11%, במנת המים הבינונית רמת הסוכר היתה כ-9.5% ורמת המים הגבוהה כ-9%

בלבד. בעונה זו לא נמצא שינוי משמעותי בריכוז הסוכר בפרי במהלך עונת הקטיפ.

לטיפול ההשקיה היתה השפעה רבה על היבול הן מבחינת מיספר הפירות לעץ והן מבחינת מישקל הפירות. ראה טבלה מס' 1.

טבלה מס' 1 - היבול הכללי לעץ בתאריך 12.11.92

גודל	במקטעי	פרי	אחוז	יבול		טיפול
				ק"ג/עץ	פירות/עץ	
126 - 137	135 - 145	143 - 153		77	53	50%
22.9	8.0	3.7		158	141	100%
28.1	28.6	18.5		184	168	150%
14.5	28.9	24.5				

מנת המים המומלצת מהווה כ-65% מההתאדות המצטברת השנתית. בכדי לקבל את היבול המירבי יש כניראה צורך להגדיל את מנת המים לרמות של כ-85% מההתאדות המצטברת. למרות מנת המים הנמוכה שניתנה בטיפול 50% לא נצפו סימני המלחה בעצים. אולם התפתחות הנוף היתה מועטה ביותר והעלים היו קטנים יותר מאשר בשני הטיפולים האחרים. תגובת העצים להקטנת מנת המים היתה הקטנת רמת פעילות העץ וצריכת המים, שהתבטאה בגודלם הקטן ובמספרם הנמוך של הפירות. תוצאה זו מלמדת על אפשרות לצמצום משמעותי של מים למטע פומלו, בעיתות של מצוקה זמנית חמורה במים, מבלי לגרום לאובדן העצים.